

Białystok, dnia 26.06.2022 r.

Dr hab. Iwona Sierocka, prof. UwB
Zakład Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
Wydział Prawa
Uniwersytetu w Białymstoku

Recenzja

osiągnięć naukowych dr Anety Tyc
sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora
habilitowanego

I. Przedmiot i kryteria oceny

Przedmiotem recenzji w postępowaniu habilitacyjnym jest ocena, czy osiągnięcia naukowe wnioskodawcy spełniają kryteria określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 ze zm., zwanej dalej w treści recenzji „ustawą”).

W myśl art. 219 ust. 1 ustawy stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub

b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub

c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

II. Ocena osiągnięć naukowych Wnioskodawczyni

Zgodnie z treścią wniosku Pani dr Anety Tyc złożonego 31 października 2021 r. podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest monografia pt. *Global Trade, Labour Rights and International Law: A Multilevel Approach*. Routledge, London – Nowy Jork, 2021. Przedmiotem rozważań są zagadnienia dotyczące związków między standardami pracy a międzynarodowym handlem. Monografia wpisuje się w debatę toczącą się na ten temat od dziesiątków lat. Podstawowym celem badawczym jest ustalenie, czy możliwa jest poprawa „uregulowań procesów globalnych w celu osiągnięcia wzrostu gospodarczego, postępu społecznego i ochrony praw pracowniczych” (s.1).

Monografia składa się z wprowadzenia, sześciu rozdziałów i wniosków końcowych.

W rozdziale pierwszym przedstawiono genezę i ewolucję praw pracowniczych istotnych z punktu widzenia handlu światowego. Omówiono w szczególności utworzenie Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) wyznaczającej podstawowe standardy w sferze zatrudnienia, Międzynarodowej Organizacji Handlu (ITO), będącej pierwszą próbą powiązania uregulowań dotyczących pracy z handlem międzynarodowym oraz Światowej Organizacji Handlu (WTO) wzmacniającej reżim handlu międzynarodowego i będącej krokiem w kierunku jego autonomizacji. Analizie poddano znaczenie globalizacji w kontekście sprawiedliwości społecznej wskazując, że procesy związane z przepływem kapitału i pracy służą przede wszystkim ochronie tego pierwszego. Przedstawiono zarówno argumenty przemawiające za potrzebą powiązania handlu międzynarodowego ze standardami pracy, jak i tezy przeczące takiemu podejściu. W rozważaniach wykorzystano przede wszystkim dokumenty OECD z 1996 r. i 2000 roku. Wywody Autorki zawarte w tej części opracowania należy ocenić pozytywnie. W rozważaniach zabrakło jedynie stanowiska Pani dr

Anety Tyc w kwestii wzajemnych relacji między handlem a podstawowymi standardami pracy, jak również poglądów np. organizacji pozarządowych tym względzie.

W rozdziale drugim omówiono konwencje i zalecenia MOP dotyczące międzynarodowych standardów zatrudnienia określanych mianem międzynarodowego kodeksu pracy. Począwszy od 1919 r. MOP przyjęła 190 konwencji, 206 zaleceń i 6 protokołów. Zważywszy iż wiele z nich nie przystawało do współczesnych warunków zatrudnienia, poprawka Konstytucji MOP z 1997 r. pozwoliła na uchylenie nieaktualnych konwencji. Autorka zwróciła uwagę, że systematycznie zmniejsza się liczba raportów przekazywanych do Międzynarodowego Biura Pracy, a ponadto wypełnianie postanowień konwencji przez poszczególne państwa jest niesatysfakcjonujące.

W dalszej części Pani dr Aneta Tyc odniosła się do kompetencji nadzorczych MOP. W tym zakresie analizie poddano działania Komitetu Ekspertów ds. Stosowania Konwencji i Zaleceń (CEACR) służące wzmocnieniu systemu nadzoru na ratyfikowaniem konwencji poprzez ustanowienie na sesji 88 i 89 praktyki „pilnych wezwań” („urgent appeals”) stosowanych w razie nieskładania przez państwo, które ratyfikowało określoną konwencję przez wiele lat wymaganych raportów. Omówiono przepisy Konstytucji MOP dotyczące trybu zgłaszania zażaleń do Międzynarodowego Biura Pracy w przypadku zastrzeżeń co do sposobu wykonywania ratyfikowanych konwencji (art. 26-34 Konstytucji MOP). Analiza działań podejmowanych w tym względzie przez MOP skłania Autorkę do wniosku, że generalnie organizacja ta ma możliwość definiowania, oceniania i monitorowania międzynarodowego prawa pracy, ale brakuje jej mechanizmów pozwalających na egzekwowanie tych praw (s. 63). Pani dr Aneta Tyc stawia zatem pytanie, czy nie skuteczniejsze były mechanizmy przewidziane w art. 33 Konstytucji MOP w jego pierwotnym brzmieniu, nie udzielając jednak na nie odpowiedzi (s. 64).

W rozdziale trzecim Autorka rozważa przydatność Międzynarodowej Organizacji Handlu w zakresie wdrażania klauzul społecznych. Na wstępie omówiono postanowienia Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu (GATT), zwracając w tym zakresie uwagę na zasadę niedyskryminacji i równego traktowania w handlu międzynarodowym oraz wyjątki przewidziane w art. XX. Zważywszy iż w ocenie Habilitantki dostrzec można brak korelacji między międzynarodowymi standardami pracy a zasadami wielostronnego systemu handlowego, w dalszych wywodach Autorka rozważa różne warianty dotyczące standardów pracy, które zapewniłyby ich najpełniejsze respektowanie. Wywody zawarte w tej części dysertacji są niezwykle interesujące. Autorka bardzo wnikliwie przedstawia działanie norm w

zakresie zatrudniania w zależności od przyjętego scenariusza. Ostatecznie Pani dr Anety Tyc dochodzi do konkluzji, że włączenie podstawowych standardów pracy do regulacji WTO jest jedynym odpowiednim sposobem sprawiedliwego rozstrzygnięcia skarg dotyczących ich naruszenia w prawie międzynarodowym (s.89)

W rozdziale czwartym omówiono ogólne systemy preferencji taryfowych (Generalised System of Preferences – GSP) stosowanych w USA oraz Unii Europejskiej. Generalnie GSP jest programem, którego celem jest promowanie wzrostu gospodarczego w państwach rozwijających się poprzez wyłączenie lub zmniejszenie taryf celnych na wszystkie lub niektóre towary sprowadzane z tych państw. Autorka szczegółowo przeanalizowała plusy i minusy GSP w Stanach Zjednoczonych oraz Unii Europejskiej z punktu widzenia poprawy praw pracowniczych. W dalszych wywodach Autorka omówiła rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 732/2008, odniosła się do wzajemnych relacji między GSP a GATT/WTO. W zakończeniu Habilitantka porównała systemy GSP obowiązujące w USA i Unii Europejskiej. Rozważania zawarte w tej części dysertacji, dotyczące zwłaszcza rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012, budzą spory niedosyt. Autorka w niewielkim nawet stopniu nie wykorzystała orzecznictwa.

W rozdziale piątym omówiono międzynarodowe umowy handlowe. Tytułem wprowadzenia Pani dr Aneta Tyc zwróciła uwagę na różnice w podejściu Stanów Zjednoczonych i Unii Europejskiej do postanowień dotyczących pracy zawartych w umowach handlowych, wskazując, że w USA stosuje się podejście warunkowe, podczas gdy w UE promocyjne. W dalszych wywodach omówiono międzynarodowe umowy handlowe wiążące Stany Zjednoczone i Unię Europejską. W przypadku tych pierwszych analizie poddano Północnoamerykański Układ Wolnego Handlu (NAFTA), Umowę o wolnym handlu Ameryki Środkowej (CAFTA) oraz obowiązującą od 2020 r. umowę o wolnym handlu USMCA, określaną jako „złoty standard, w kontekście którego będą oceniane wszystkie przyszłe umowy handlowe, a obywatele zainteresowanych państw będą czerpać korzyści przez wiele lat”. W ocenie Autorki, z czym należy się zgodzić, z punktu widzenia uprawnień pracowniczych istotną rolę odgrywa Północnoamerykańska Umowa o współpracy w dziedzinie zatrudnienia (NAALC) zawierająca 11 zasad pracy, wśród których wymienia się m.in. prawo do strajku, prawo do rokowań zbiorowych, zakaz pracy przymusowej, zasadę równej płacy dla kobiet i mężczyzn. Analiza umów międzynarodowych, których stroną są

Stany Zjednoczone skłania Autorkę do wniosku, że ich zgodność z zasadami MOP nie jest zadawalająca. Pracodawcy wciąż mają możliwość zastąpienia strajkujących pracowników nowym personelem (s. 148).

Omówiono umowy handlowe zawarte przez Unię Europejską, w tym m.in. umowę o partnerstwie gospodarczym między UE i Japonią, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień dotyczących pracy.

W rozdziale szóstym Habilitantka skoncentrowała się na korporacyjnych kodeksach dobrych praktyk, które określają zasady zachowania dla menedżerów i pracowników, w celu ustalenia w jakim stopniu samoregulacje w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) przyczyniają się do poprawy praw pracowniczych na świecie” (s.183). Autorka wskazuje, że kodeksy te, mimo iż nie są prawnie obowiązujące, mają pozytywny wpływ na sytuację zatrudnionych, np. poprzez ograniczenie pracy w godzinach nadliczbowych, zapewnienie minimalnego wynagrodzenia. Wskazano cechy znamienne dla kodeksów dobrych praktyk pierwszej i drugiej generacji oraz omówiono kodeksy stosowane w niektórych firmach.

W ramach kolejnego wątku tematycznego przedstawiono m.in. ponadnarodowe porozumienia zakładowe, standardy odpowiedzialności społecznej organizacji pozarządowych, standardy Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO) wiążące się ze sferą zatrudnienia.

W rozdziale siódmym zawarto wnioski wynikające z przeprowadzonych rozważań. W szczególności w ocenie Autorki poprawę warunków zatrudnienia mogą zapewnić jedynie regulacje prawne i ich skuteczna implementacja.

Podsumowując, w omawianej publikacji Autorka przedstawiła relacje między wolnym handlem a standardami pracy. Podjęta problematyka jest niezwykle aktualna i ważna nie tylko z punktu widzenia teorii, ale i praktyki. Należy podkreślić, że tematyka jest bardzo obszerna. Autorka odniosła się do wielu istotnych kwestii, chociaż niektóre wątki budzą niedosyt. W szczególności Pani dr Aneta Tyc nie odwołała się do praktyki orzeczniczej.

Mimo tych zastrzeżeń należy stwierdzić, że monografia pt. *Global Trade, Labour Rights and International Law: A Multilevel Approach*. Routledge, London – Nowy Jork, 2021, stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny – nauki prawne.

III. Ocena aktywności naukowej Wnioskodawczyni

Aktywność naukowa Habilitantki w okresie po uzyskaniu stopnia doktora obejmuje kilka obszarów badawczych. Wśród nich podstawową rolę odgrywa problematyka powiązań między prawami pracowniczymi a handlem światowym. W tym zakresie w ramach projektu pt. „Handel światowy a prawa pracownicze” Pani dr Aneta Tyc opublikowała dziewięć publikacji naukowych, w których zaprezentowała cząstkowe wyniki badań. Chodzi tu w szczególności o: *Workers’ rights and transatlantic trade relations: the TTIP and beyond*, *Economic and Labour Relations Review* 2017, Vol. 28, Issue 1 (wyd. SAGE journals; czasopismo zamieszczone w *Journal Citation Reports*; 1.571 Impact Factor; 1.031 Impact Factor w roku opublikowania; 2.399 pięcioletni Impact Factor); *The EU and Japan’s Economic Partnership Agreement: Labour Provisions under the ‘Trade and Sustainable Development’ Chapter*, *Juridical Tribune*, Vol. 10 Special Issue, October 2020; *The US’s and the EU’s Generalised System of Preferences: Corporate Codes of Conduct: Are Three Generations Sufficient to Ensure the Effective Enforcement of Labour Rights?*, *Bratislava Law Review*, Wolters Kluwer 2018, Nr 2; *The compliance of International Trade Agreements with the ILO standards: what reforms should be undertaken in the nearest future* [w:] Giuseppe Casale, Tiziano Treu (red.), *Transformations of work: challenges for the national systems of labour law and social security*, Giappichelli Editore, Turyn 2018, <https://www.giappichelli.it/transformations-of-work:challenges-for-the-national-systems-of-labour-law-and-social-security>; 27 *Corporate social responsibility instruments and their impact on labour rights*, *Acta Iuris Stetinensis* 2020, No. 1, Vol. 29.

W okresie poprzedzającym wskazany projekt Autorka opublikowała: *Transatlantyckie Partnerstwo w dziedzinie Handlu i Inwestycji – pułapka dla prawa pracy?*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2016, nr 4, w którym wnikliwie przeanalizowała wpływ wskazanego porozumienia handlowego na miejsca pracy i wynagrodzenia; oraz we współautorstwie ze Zbigniewem Góralem *Źródła międzynarodowego prawa pracy i ich wpływ na system prawa polskiego* [w:] K.W. Baran (red.), *System prawa pracy*, tom IX, *Międzynarodowe publiczne prawo pracy: standardy globalne*, Wolters Kluwer, Warszawa 2019.

Drugim obszarem badawczym Habilitantki są prawa pracownicze pracowników migrujących. W tym zakresie, poza artykułem pt. *Efektywność pracowniczych praw człowieka na przykładzie migrantów*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2016, nr 11, w którym analizie poddano efektywności pracowniczych praw człowieka na przykładzie migrantów, opublikowała także: *Abuse of human labour rights of migrant workers* [w:] The

Milestones of Law in the Area of the Europe 2017, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Bratislava 2017; Migration and Gender: The Case of Domestic Workers in Europe, [w:] F. Tilbe, I. Sirkeci, M. Erdogan, The Migration Conference 2017, Transnational Press London 2017, które powstały w ramach kierowanego przez Habilitantkę projektu badawczego pt. „The Effectiveness of Human Labour Rights of Migrant Workers” (nr B1711900001696.02) finansowanego ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dotacji celowej dla młodych naukowców.

Na uwagę zasługuje także artykuł pt. Migrant Domestic Workers in Europe: the Need for Better Protection, Adam Mickiewicz University Law Review, rocznik 2017, który został przygotowany na potrzeby projektu pt. 28 „Migrant women on the labour market – identifying determinants and consequences of labour market inequalities considering the intersection between gender and ethnicity” finansowanego z Siódmego Programu Ramowego Komisji Europejskiej (FP7/2013-2017), porozumienie grantowe nr 312691, InGRID – Inclusive Growth Research Infrastructure Diffusion (konsorcjum siedemnastu europejskich ośrodków akademickich), realizowanego w Amsterdam Institute for Advanced Labour Studies (AIAS); Uniwersytet Amsterdamski, 2016 r.

Kolejnym obszarem badawczym Pani dr Anety Tyc są kwestie dotyczące metod wspierania rozwoju nowych umiejętności i zawodów w ramach czwartej rewolucji przemysłowej. W tym względzie, jako kierownik realizowała projekt badawczy pt. „The Fourth Industrial Revolution: New Skills, Occupations, and Methods of Supporting their Development” (nr B1711900001771.02) finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dotacji celowej dla młodych naukowców. Wyniki z przeprowadzonych badań zawarto trzech publikacjach naukowych: Emerging Skills and Occupations in the Fourth Industrial Revolution: How to Respond to Changing Work Demands? [w:] Lourdes Mella Méndez (red.), Regulating the Platform Economy: International Perspectives On New Forms Of Work, Routledge: Londyn i Nowy Jork 2020; The Fourth Industrial Revolution: Workers within the Gig Economy [w:] Mil'níky práva v stredoeurópskom priestore 2018 (The Milestones of Law in the Area of Central Europe 2018), Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Bratislava 2018; The Fourth Industrial Revolution: New Skills, Occupations, and Methods of Promoting Their Development, Professionalità Studi 2018, Nr 5/I (maj-czerwiec), wyd.: Studium – Ed. La Scuola – ADAPT University Press.

Do zagadnień związanych z czwartą rewolucją przemysłową Habilitantka odniosła się także w artykule pt. *Cryptocurrencies: Some Remarks from the Perspective of Polish Employment and Tax Law*, *TalTech Journal of European Studies* Vol. 10, no. 1 (30) 2020, (następca prawny czasopisma *Baltic Journal of European Studies* ISSN 2228-0596, “indexed and listed in the same way in all the databases”), (współautor: Robert Siuciński). Rozważania koncentrują się wokół możliwości wykorzystania kryptowalut w celu wypłaty wynagrodzenia oraz w celu częściowego spełnienia wynagrodzenia w innej formie niż pieniężna.

Pani dr Aneta Tyc kierowała również projektem pt. „*Il lavoro umano nell'ambito delle catene globali del valore: dall'abbigliamento ai palloni da calcio*” (nr B1811900002023.02) finansowanym ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dotacji celowej dla młodych naukowców, którego wyniki zaprezentowano w publikacji pt. *Il lavoro umano nell'ambito delle catene globali del valore: dall'abbigliamento ai palloni da calcio*, *Rivista di Studi Politici Internazionali* 2020/4.

Habilitantka prowadziła ponadto prawnoporównawcze badania naukowe dotyczące problematyki kształtowania postanowień układów zbiorowych pracy w sposób mniej korzystny dla pracowników niż przewidziany w przepisach rangi ustawowej. Analiza komparatystyczna obejmowała: Danię, Norwegię, Finlandię, Szwecję, Hiszpanię, Grecję, Włochy, Węgry, Portugalię, Niemcy, Holandię, Francję, Czechy oraz Słowację. Badania te były realizowane w ramach kolejnego kierowanego przez Habilitantkę projektu pt. „*The Collective Agreement as a Measure of Flexibilisation of Labour Law – a Comparative Study*” (nr B1611900001457.02), finansowanego ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dotacji celowej dla młodych naukowców. Projekt ten zaowocował trzema publikacjami, mianowicie: *Kształtowanie postanowień układów zbiorowych pracy w sposób mniej korzystny dla pracowników niż przewidziany w przepisach rangi ustawowej – ujęcie prawnoporównawcze*, „*Praca i Zabezpieczenie Społeczne*” 2017, nr 2; *Derogations In Peius from the Statutory Law in Collective Agreements – A Comparative Perspective*, „*Gdańsko-Łódzkie Roczniki Prawa Pracy i Prawa Socjalnego*”, rocznik 2017; *The Collective Agreement as a Measure of Flexibilisation of Labour Law: a Comparative Study* [w:] *Recenzovaný sborník příspěvků mezinárodní vědecké konference MMK 2016 Mezinárodní Masarykova Konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky*, Magnanimitas, Hradec Králové 2016.

Pani dr Aneta Tyc uczestniczyła ponadto w międzynarodowym projekcie badawczym pt. „*W poszukiwaniu prawnego modelu samozatrudnienia w Polsce. Analiza*

prawnoporównawcza” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, konkurs OPUS, nr 2018/29/B/HS5/02534. Pierwsze wyniki badań zawarte zostały w artykułach pt. Samozatrudnienie czy praca podporządkowana? Przypadki Włoch i Hiszpanii, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2020, nr 2; Collective Labour Rights of Self-Employed Persons on the Example of Spain: Is There Any Lesson for Poland? [w:] Tomasz Duraj (red.), Collective Labour Law or Collective Employment Law? Protection of the rights and collective interests of persons engaged in gainful employment outside the employment relationship, Acta Universitatis Lodzianensis, Folia Iuridica, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2021, vol. 95.

Siódmym obszarem badawczym jest sytuacja prawna osób świadczących pracę z wykorzystaniem platform internetowych oraz nowych technologii w ramach tzw. ekonomii na żądanie (np. kierowców Ubera). W tym obszarze Habilitantka opublikowała: The need for a platform-specific employment contract in the Uber economy, „Gdańsko-Łódzkie Roczniki Prawa Pracy i Prawa Socjalnego” 2016 materiał powstał w ramach współpracy międzynarodowej podjętej z Uniwersytetem Wysp Balearskich; The position of workers in the on-demand economy: The need for increased protection, „Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej” 2017.

W sferze zainteresowania Pani dr Anety Tyc mieszczą się także zagadnienia związane z dyskryminacją w zatrudnieniu. W tej materii we współredakcji z Jo Carby-Hallem z Uniwersytetu w Hull oraz Zbigniewem Góralem Habilitantka przygotowała trzy monografie: Joseph Roger Carby-Hall, Zbigniew Góral, Aneta Tyc (red.), Różne oblicza dyskryminacji w zatrudnieniu, Wolters Kluwer, Warszawa 2021; Joseph Roger Carby-Hall, Zbigniew Góral, Aneta Tyc (red.), Facets of Discrimination in Employment. International Legal Perspectives, Routledge: Londyn – Nowy Jork 2022 r.; Joseph Roger Carby-Hall, Zbigniew Góral, Aneta Tyc (red.), Discrimination Employment Law. Experiences from Selected Countries, Routledge: Londyn – Nowy Jork 2022/2023 r..

Przedmiotem analiz Habilitantki są także inne problemy z obszaru prawa pracy.

Pani dr Aneta Tyc aktywnie uczestniczyła w wielu międzynarodowych konferencjach, W ramach projektu badawczego „Handel światowy a prawa pracownicze” Habilitantka wygłosiła 13 referatów, jeden wykład autorki i zaprezentowała jeden plakat. W ramach projektu badawczego pt. „The Effectiveness of Human Labour Rights of Migrant Workers” wygłosiła 5 referatów. Na międzynarodowych konferencjach za granicą Autorka

prezentowała także wyniki badań uzyskane w ramach pozostałych realizowanych przez nią projektów badawczych.

Habilitantka jest członkiem wielu organizacji, stowarzyszeń, kół naukowych, zarówno o zasięgu krajowym jak i międzynarodowym, wśród których warto wymienić: Regulating for Decent Work (RDW) Network (sieć Międzynarodowej Organizacji Pracy); Polską Sekcję Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego; ICON·S | The International Society of Public Law z siedzibą w Nowym Jorku (40 Washington Square South, New York 10012, Stany Zjednoczone); Radę Programową Centrum Nietypowych Stosunków Zatrudnienia działającego na WPiA UŁ; Association of Business Historians (Szkocja); Associazione italiana di studio delle relazioni industriali (Włochy); The Canadian Industrial Relations Association (CIRA) (Kanada).

Pani dr Aneta Tyc uczestniczy ponadto w projektach i programach europejskich oraz międzynarodowych. W tym zakresie należy wymienić:

- pobyt na Uniwersytecie w Manchesterze, Anglia w okresie 27-29 czerwca 2018 r., pobyt w ramach w ramach stypendium Development Studies Association przyznanego przez The Development Studies Association 2018 funding committee; grant finansowany ze środków The Journal of Development Studies;
- pobyt na Uniwersytecie Amsterdamskim, Amsterdam Institute for Advanced labour Studies (AIAS), Holandia, 24-28 października 2016 r., w ramach projektu pt. Migrant women on the labour market - identifying determinants and consequences of labour market inequalities considering the intersection between gender and ethnicity finansowanego z 7. Programu Ramowego Komisji Europejskiej (FP7/2013-2017), porozumienie grantowe nr 312691.

Habilitantka prowadziła badania i odbyła pobyty naukowe na zagranicznych uczelniach, w szczególności we Włoszech, w Wielkiej Brytanii, w Holandii.

Pani dr Aneta Tyc wielokrotnie recenzowała prace naukowe publikowane w czasopiśmie i wydawnictwach międzynarodowych, była współorganizatorem wielu konferencji krajowych i międzynarodowych. Wykazuje się także aktywnością dydaktyczną, aczkolwiek ta nie jest rozległa. Dotychczas pełniła funkcję promotora w 12 pracach magisterskich i 15 pracach licencjackich.

Podsumowując, aktywność naukowa Wnioskodawczynie jest wręcz imponująca.

IV. Konkluzje

Mając na względzie monografię pt. *Global Trade, Labour Rights and International Law: A Multilevel Approach*. Routledge, London – Nowy Jork, 2021, należy stwierdzić, że Pani dr Anety Tyc. posiada w swoim dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny – nauki prawne. Z uwagi na zrealizowane projekty badawcze, liczne publikacje, aktywny udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, można stwierdzić, że Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w tym zwłaszcza zagranicznej. Nie budzi zatem najmniejszych wątpliwości, że Pani dr Anety Tyc spełnia wszystkie kryteria określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 574 ze zm.). od spełnienia których uzależnione jest uzyskanie stopnia doktora habilitowanego.

Dżone Sieracki